

MEERJARENBELEIDSPLAN 2012-2013
BJ BRABANT

'VERBINDING'

PROFIEL

BJ Brabant staat voor Bijzonder Jeugdwerk Brabant. BJ Brabant biedt hulp aan gezinnen met kinderen tot ongeveer 23 jaar. Samen met collega-aanbieders in de jeugdzorg maken we ons sterk voor de toekomst van het kind.

Hulpaanbod

Het aanbod van BJ Brabant bestaat uit bijna 30 hulpvormen, variërend van thuisbegeleiding tot 24-uurs behandeling. Ook diagnostiek, onderwijs en training horen bij ons aanbod. Juist die veelzijdigheid maakt dat we hulp op maat kunnen bieden. Een jongere wordt niet automatisch uit huis geplaatst; waar mogelijk bieden we hulp in de thuissituatie. Vanaf de start werken we intensief samen met het hele gezin. Het perspectief staat voorop.

Voor wie

BJ Brabant is gespecialiseerd in complexe (ook psychiatrische) gedragsproblemen. Daardoor kunnen we kinderen en gezinnen helpen die elders buiten de boot vallen. Daar ligt onze kracht. Dat doen we niet alleen, maar samen met ouders, omgeving, school en organisaties in de eerste en tweede lijn.

Doel

Onze hulp is altijd gericht op het herstel van de relatie tussen kind en gezin/milieu en op het bieden van maatschappelijk perspectief op vier gebieden:

1. wonen
2. onderwijs/werk
3. vrije tijdsbesteding
4. netwerk/sociale contacten

Locaties

De 12 locaties van BJ Brabant zijn te vinden in de regio Helmond, Deurne en Grave. Het hoofdkantoor is gevestigd in Deurne. Circa 300 medewerkers zijn actief bij onze organisatie.

Werkgebied

Een deel van ons aanbod is gericht op de regio Helmond. Hier bieden we zowel geïndiceerde jeugdzorg als activiteiten binnen het lokaal beleid. Met onze residentiële voorzieningen hebben we een functie voor de gehele provincie Brabant. In het kader van Jeugdzorg Plus (gesloten behandelgroepen) bedienen we de provincies Brabant, Zeeland en Limburg.

INHOUD

INLEIDING	4
1 KORTE TERUGBLIK	5
1.1 ACTIVITEITEN.....	
1.2 SAMENWERKING.....	
2 STRATEGISCHE AGENDA	9
2.1 EVALUATIE WET OP DE JEUGDZORG	
2.2 EEN TOEKOMSTBESTENDIG MODEL.....	
2.3 STRATEGIE BJ BRABANT	
3 AANGEPASTE MISSIE EN VISIE	12
3.1 MISSIE	
3.2 VISIE	
3.3 VISIE OP HULPVERLENING	
4 BELEIDSDOELSTELLINGEN 2012-2013.....	15
4.1 KLANTEN EN PARTNERS	
4.2 MEDEWERKERS	
4.3 MAATSCHAPPIJ	
4.4 BESTUUR EN FINANCIERS	

Actuele feiten en cijfers zijn te vinden op bjbrabant.nl

INLEIDING

Met genoegen presenteer ik u het meerjarenbeleidsplan 2012-2013 van BJ Brabant.

Hiermee bouwen we verder op het meerjarenbeleidplan 2008-2011. De keuze om twee jaar vooruit te kijken in plaats van vier, heeft alles te maken met de op handen zijnde veranderingen in de jeugdzorg. Veranderingen waarop we snel en flexibel willen inspelen.

In dit plan vindt u een weerslag van onze ambities, visie en idealen voor de komende twee jaar. Ieder jaar wordt hieruit een jaarplan gedestilleerd. Alleen externe ontwikkelingen met een ingrijpend karakter, bijvoorbeeld op het gebied van financiering, kunnen aanleiding zijn om het meerjarenbeleidsplan tussentijds aan te passen.

'Verbinding maken' is de spil waar dit plan om draait:

1) verbinding tussen eerstelijns en tweedelijns, in één samenhangend stelsel, zodat vroegtijdige en effectieve hulp mogelijk wordt (zie transitie jeugdzorg).

2) verbinding met het gezin & de leefomgeving van de jongere, waardoor gezinsrelaties worden hersteld en perspectief wordt gecreëerd (zie trajectbehandeling);

Inhoudelijk wil BJ Brabant zich blijven onderscheiden door professionaliteit van werken en vooral door 'present' te zijn voor minderjarigen in een kwetsbare positie.

Een uitdaging waar we ons voor meer dan 100% voor inzetten!

Rob C.M. Eggenhuizen,
Raad van Bestuur

Oktober 2011

1. KORTE TERUGBLIK

In dit hoofdstuk kijken we terug op de afgelopen planperiode: 2008-2011. We beschrijven kort de uitgevoerde activiteiten en de stakeholders met wie is samengewerkt.

1.1 Activiteiten

Uitbreiding van capaciteit, inhoudelijke verbetering, een efficiëntere organisatie en meer aandacht voor effectonderzoek. Deze aspecten stonden centraal in de afgelopen planperiode.

Professionaliteit en kwaliteit

Binnen BJ Brabant is kwaliteitsverbetering een continu proces. De planning en controlcyclus werd de afgelopen jaren steeds beter toegepast, als basis van een goed kwaliteitsmanagementsysteem (KMS). Ook de cliëntparticipatie is verder geprofessionaliseerd. Er is een cliëntverbetergroep geïnstalleerd en cliënten participeren steeds nadrukkelijker bij de beleidsvorming. Resultaten worden systematisch gemeten, aan de hand van prestatie-indicatoren als doelrealisatie en cliënttevredenheid,. Ouders waarderen BJ Brabant met een ruime 8 als rapportcijfer; jongeren waarderen ons met een 7½. Verder is systematisch onderzoek gedaan naar de tevredenheid van ketenpartners en medewerkers. De uitslagen waren eveneens positief. Verbeterpunten zijn vertaald naar acties.

Capaciteit

Onze capaciteit is uitgebreid met 40 plaatsen Jeugdzorg Plus in Grave. De capaciteit voor de AMA-opvang is afgebouwd vanwege de terugloop van het aantal aanvragen. Van de provincie ontvingen we extra capaciteit om de wachtlijsten te bestrijden, wat ook is gelukt. Ten behoeve van het lokaal beleid is een begin gemaakt met het inzetten van ervaringsdeskundigen. Tot slot zijn we gestart met het bieden van extramurale en intramurale AWBZ-zorg. Daarmee doen we recht aan de problematiek waarmee een groot deel van onze doelgroep kampt.

Wachtlijsten

De afgelopen jaren stonden in het teken van het terugdringen van de wachttijd. BJ Brabant heeft de wachttijd vrijwel voortdurend kunnen beperken tot de wettelijke termijn van negen weken, mede dankzij de goede samenwerking met ketenpartners (zie 1.2).

Kwaliteit van arbeid

Het personeelsbestand van BJ Brabant is uitgebreid vanwege de opening van locatie Grave. Ook de afdeling P&O is uitgebreid en geprofessionaliseerd. Er is aandacht geschonken aan 'presentie' als grondhouding voor medewerkers en management. Jaar- en loopbaangesprekken zijn opgezet en dienen als basis voor het opleidingsplan. De behandelstaf en de ambulante hulpverleners hebben een professionaliseringstraject gevolgd. Leiderschap binnen BJ Brabant wordt gekenmerkt door een coachende leiderschapsstijl en het decentraliseren van verantwoordelijkheden.

Organisatiestructuur

Door clusters te vormen is de samenwerking tussen de behandelstaf en teamleiders geformaliseerd en verbeterd. Binnen ieder cluster worden prestatie-indicatoren vastgesteld, prestaties gemeten en verbeteracties uitgezet. Onlangs zijn het nieuwe besturingsmodel en het masterplan innovatie vastgesteld.

Bedrijfsbureau

De samenwerking tussen het primaire proces en het bedrijfsbureau blijft een punt van aandacht. Verbetering is mogelijk in budget- en informatiebeheer en ook in outputfinanciering versus adequate bedrijfsvoering en goede administratieve en organisatorische processen. Om deze zaken te verbeteren, hebben we de functie van manager business control gecreëerd.

Speciaal onderwijs

Veel jongeren die bij BJ Brabant verblijven, gaan naar school bij vso De Korenaer. De Korenaer had al een vestiging op ons terrein in Deurne; inmiddels is een nevenvestiging geopend op onze locatie in Grave. Samen met De Korenaer hebben we gewerkt aan een gezamenlijke visie vanuit de 'één kind-één plan' gedachte. Deze visie was uitgangspunt voor een integraal dagprogramma dat we voor jongeren hebben ontwikkeld. Dit dagprogramma bestaat uit een combinatie van behandeling, onderwijs en vrije tijdsbesteding.

Regulier voortgezet onderwijs

BJ Brabant is de afgelopen periode ook actief geweest binnen het reguliere voortgezet onderwijs. We hebben ons op alle manieren ingespannen voor een integrale samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg (één kind-één plan):

- binnen de Reboundvoorziening voor vo- en vso-scholen in de regio Helmond;
- in zorgvernieuwingtrajecten onderwijs/jeugdzorg (financiering provincie Noord-Brabant);
- bij de voorbereiding van Passend Onderwijs op basis van de zogenoemde dienstverleningsovereenkomst (verkort indicatietraject) tussen vo en BJZ.

Contextueel hulpverleners

Na enkele geslaagde experimenten is het contextueel hulpverleners ingevoerd binnen BJ Brabant. In 2010 is aan alle behandelgroepen een gezinsbegeleider toegevoegd, die contacten onderhoudt met de ouders/het gezin en hen begeleiding biedt. Deze zorgvernieuwing was de basis voor de invoering van trajectbehandeling waarmee we in 2011 zijn gestart.

Onderzoek

Eind 2010 zijn we een onderzoek gestart naar de effectieve eigenschappen van pedagogisch medewerkers in samenwerking met de Fontys Hogescholen. In samenwerking met de collega-jeugdzorginstellingen in Brabant is een gezamenlijk onderzoeksopzet gemaakt (Samen Sterker) met als doel om gezamenlijk acties te ondernemen op het gebied van professionalisering, innovatie en het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek.

1.2 Samenwerking

Om de kwaliteit van de zorg op een hoog peil te kunnen houden, heeft BJ Brabant de afgelopen jaren in toenemende mate samengewerkt met collega-instellingen en overheden. Zowel beleidsmatig als uitvoerend. Door samen te werken en allianties aan te gaan is gestreefd naar afstemming van het aanbod met lokale voorzieningen en tweedelijns organisaties op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Holding

BJ Brabant is voornemens op per 01-01-2012 toe te treden tot de bestaande holding van de Ottho Gerhard Heldringstichting in Zetten (incl. ambulatorium) en De Rooyse Wissel (forensisch psychiatrisch centrum) in Venray. Dit zal leiden tot een formele samenwerking met ingang van 01-01-2012. Binnen deze holding kunnen de instellingen gebruik maken van elkaars kennis en deskundigheid.

Landelijk

BJ Brabant is aangesloten bij *Jeugdzorg Plus*, een landelijk netwerk voor gesloten jeugdzorg. De bestuurders van de 16 instellingen voor Jeugdzorg Plus zijn hierin vertegenwoordigd. Zij stemmen het strategisch beleid af en voeren onderhandelingen met het ministerie van VWS. Daarnaast is een inhoudelijke adviesgroep actief, die de bestuurders adviseert over de te volgen strategie en werkuitleiding.

Provinciaal

Op provinciaal niveau is BJ Brabant actief in diverse netwerken:

- in het Jeugdzorgberaad met alle jeugdzorgaanbieders in Noord-Brabant;
- met vier collega-instellingen in een samenwerkingsverband voor Jeugdzorg Plus in Zuid-Nederland. Daarbinnen wordt beleid en expertise ontwikkeld, aansluitend bij de landelijke richtlijnen;
- in diagnostisch centrum Keinder dat we hebben opgericht met Orthopedagogisch Centrum Brabant (OCB) en Tender en waarin we samen actief zijn;
- in de projectgroep Samen Sterker, waarin we relevant (wetenschappelijk) onderzoek initiëren in samenwerking met andere jeugdzorgaanbieders;
- in de projectgroep Grenzen aan Veiligheid, waarin we samen met andere jeugdzorgaanbieders scholing opzetten voor pedagogisch medewerkers rond het thema seksualiteit.
- in het Circuit Jeugdcomplex waarin we met collega-instellingen overleg voeren over moeilijk plaatsbare jeugdigen binnen Jeugdzorg Plus.
- met behandelinstituut De La Salle in Boxtel.

Regionaal

Regionaal werken we samen met Combinatie Jeugdzorg en GGZe. Doel is van deze samenwerking een afgestemd aanbod te creëren voor jongeren met ernstige gedragsproblemen als gevolg van een psychiatrisch ziektebeeld. In samenwerking met Combinatie Jeugdzorg en Bureau Jeugdzorg

zijn we één team voor spoedhulp gestart en is voor jongeren één centrale toegang (Startjeugdhulp) gecreëerd tot de gespecialiseerde zorg in de regio Zuidoost.

Regionaal is ook de Coöperatie Jeugdzorg regio Zuidoost-Brabant opgericht, een samenwerkingverband tussen Combinatie Jeugdzorg, BJ Brabant en twee lokale welzijnsinstellingen: Lumensgroep (regio Eindhoven) en LEVgroep (regio Helmond). Samen voeren we het Jeugd Preventie Project (JPP) uit en bereiden we de transitie van de jeugdzorg voor.

Lokaal

Ook binnen lokale netwerken is BJ Brabant actief. Al jaren zijn we betrokken bij de uitvoering van activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid. Samen met lokale welzijnsvoorzieningen en tweedelijns instellingen in de regio bereiden we ons nu voor op de transitie van de jeugdzorg. We werken samen met lokale partners om een sluitende keten te waarborgen tussen geïndiceerde en niet-geïndiceerde zorg. De belangrijkste regionale partners binnen het lokaal beleid zijn: scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs, welzijnsinstellingen, GGZ-jeugd, maatschappelijk werk, politie, maatschappelijke opvang, instellingen voor LVB, verslavingszorg en maatschappelijk werk.

Onderwijspartner

Op onze locaties in Deurne en Grave werken we heel nauw samen met vso-school De Korenaer. In samenwerking met De Korenaer hebben we een gezamenlijk dagprogramma voor jongeren ontwikkeld onder het motto 'één kind-één plan'. Ook binnen de reboundvoorziening in Helmond werken we samen met De Korenaer. De Rebound is een voorziening voor leerlingen die tijdelijk uitvallen in het voortgezet onderwijs. De Korenaer verzorgt het onderwijs aan deze leerlingen, terwijl BJ Brabant zorgt voor intensieve hulpverlening, gezinsbegeleiding en stagebegeleiding.

2. STRATEGISCHE AGENDA

De jeugdzorg in Nederland is volop in ontwikkeling. In dit hoofdstuk wordt duidelijk hoe BJ Brabant op deze ontwikkelingen anticipeert en welke strategie we hierbij volgen.

2.1 Evaluatie Wet op de jeugdzorg

Eind 2009 is de Wet op de jeugdzorg (sinds 2005) geëvalueerd. Tijdens de evaluatie werd geconcludeerd dat de wet weliswaar een aantal knelpunten heeft opgelost, maar dat de overige doelstellingen slechts ten dele zijn gerealiseerd.

Conclusies:

- Het creëren van één toegang tot de jeugdzorg is niet voor 100% gelukt. Eén toegang is wel gerealiseerd voor de provinciale jeugdzorg, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), de jeugdbescherming en de jeugdreclassering, maar er is nog geen integratie tot stand gekomen tussen de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, de jeugd-LVG en de jeugd-GGZ.
- Het streven naar een geobjectiveerde indicatiestelling had niet het beoogde effect. Uit de evaluatie is gebleken dat een geobjectiveerde indicatiestelling vooral wordt ervaren als een momentopname. Er wordt meer heil gezien in een procesbenadering met nadruk op oplossingsmogelijkheden in de eigen leefomgeving van de cliënt.
- De beoogde integrale aanpak van de geïndiceerde jeugdzorg is nauwelijks van de grond gekomen door de gescheiden financieringstromen.
- De beoogde aansluiting tussen de verschillende jeugdzorgdomeinen is nog volop in ontwikkeling. Men verwacht verbetering door de vorming van de Centra voor jeugd en gezin (CJG).
- Door de verankering van het recht op jeugdzorg in de wet is de cliënt centraler komen te staan en is zijn positie versterkt. Het recht op jeugdzorg wordt echter onvoldoende gerealiseerd door de wachtlijsten en het ontbreken van een integrale aanpak en toegang.

2.2 Een toekomstbestendig model

Mede op basis van de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg ontstond vanaf eind 2009 bij het parlement de overtuiging dat een stelselwijziging onvermijdelijk was. Deze overtuiging werd versterkt door de conclusies van een onderzoek van een brede parlementaire werkgroep (Toekomstverkenning jeugdzorg). De werkgroep concludeerde dat steeds meer kinderen

professionele hulp krijgen, de wachtlijsten alleen maar groeien en dat de jeugdzorg steeds meer geld kost. Daarnaast concludeerde de werkgroep dat de eerstelijns hulpverlening niet goed werkt en dat teveel nadruk ligt op indicatiestellingen in plaats van op werkelijke hulpverlening.

Kabinetsvisie

Op 9 april 2010 werd de nieuwe kabinetsvisie (Perspectief voor jeugd en gezin) aan de Tweede Kamer aangeboden door het demissionaire kabinet Balkenende IV. Deze kabinetsvisie kwam op hoofdlijnen overeen met de conclusies van de brede parlementaire werkgroep. De uitgangspunten waren:

- benut en versterk de eigen kracht van jeugdigen en hun gezinnen;
- zorg voor afgestemde voorzieningen in de buurt;
- leg de nadruk op laagdrempelige opvoedingsondersteuning;
- biedt toegankelijke en cliëntgerichte zorg;
- zet alle zorg in het perspectief van participatie.

Maatregelen regeerakkoord

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte I (oktober 2010) worden de volgende maatregelen genoemd ter verbetering van het stelsel jeugdzorg:

- er komt één financiering voor de huidige preventieve jeugdzorg, de (vrijwillige) provinciale jeugdzorg, de jeugdzorg voor verstandelijk gehandicapten (LVG) en de jeugd-GGZ;
- alle gelden voor jeugdzorg worden overgeheveld naar de gemeenten en er vindt een efficiëntiekorting plaats tot € 300 miljoen in 2015;
- de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) zullen na de overheveling dienen als frontoffice voor alle jeugdzorg van de samenwerkende gemeenten.

Transitie jeugdzorg naar gemeenten

De transitie van de jeugdzorg naar gemeenten moet in 2015 zijn afgerond. Gemeenten krijgen dan de regie over de uitvoering van:

- Jeugd-GGZ (zowel AWBZ als Zorgverzekeringswet)
- Provinciale jeugdzorg
- Jeugdzorg Plus (gesloten jeugdzorg)
- Jeugdreclassering
- Jeugdbescherming
- Jeugd LVG

2.3 Strategie BJ Brabant

Verbinding maken

BJ Brabant anticipeert op deze ontwikkelingen door verder te gaan op de weg die we de laatste jaren al zijn ingeslagen. Dat wil zeggen: intensief verbinding maken met collega-instellingen in de eerste & tweede lijn en verder uitbouwen van onze samenwerking met lokale welzijnsvoorzieningen, scholen, politie en andere partners. Ook zullen we op regionaal niveau

verregaande samenwerkingsverplichtingen aangaan met collega-jeugdzorgaanbieders, instellingen voor jeugd-GGZ en -LVG.

Preventie en hulp dichtbij huis

Preventie en hulp dicht bij huis is hetgeen we voor ogen hebben met deze samenwerkingsverbanden. We willen jeugdigen en hun ouders eerder en efficiënter (kortere trajecten) kunnen helpen en daardoor de ontstane toeloop naar de specialistische zorg keren.

Onze doelgroep

Binnen de veranderende structuur van de jeugdzorg blijft BJ Brabant zich richten op jongeren met ernstige gedrags- en opvoedingsproblemen. Indien mogelijk en verantwoord, zullen we deze hulp bieden in een vrijwillig kader, maar als de veiligheid van een minderjarig kind in het geding is, bieden we ook hulp binnen het gedwongen kader van een kindbeschermingsmaatregel.

Dichtbij cliënt en omgeving

Uitgangspunt voor ons handelen blijft de vraag van de individuele cliënt en de oplossingsmogelijkheden van het cliëntstelsel. Ook nemen we de standpunten/vragen van cliëntenorganisaties in acht. BJ Brabant zal, nog sterker dan voorheen, verbinding zoeken met de eigen leefomgeving van de cliënt. Daarbij zullen wij onze pedagogische verantwoordelijkheid niet uit de weg gaan.

Doel van de hulp

Onze hulp zal altijd gericht zijn op:

- 1) herstel van de relatie tussen jeugdige en gezin/eigen milieu, vanuit respect voor de jeugdige en de context waarin deze zich bevindt;
- 2) het maatschappelijk perspectief van de jeugdige.

3. AANGEPASTE MISSIE EN VISIE

In 2011 heeft BJ Brabant de missie en visie van zijn organisatie aangescherpt, als antwoord op de ontwikkelingen in de jeugdzorg, ontwikkelingen in de samenleving en passend bij de vernieuwingen die binnen BJ Brabant plaatsvinden. Ook de visie op hulpverlening is aangepast.

3.1 Missie

BJ Brabant is een innovatieve jeugdzorginstelling, die actief is in Zuid-Nederland en met name in de regio's Deurne, Helmond en Grave. BJ Brabant biedt toekomstperspectief aan gezinnen met kinderen en jongeren. Samen met het gezin/context helpen we het kind om een volwaardige plaats in de maatschappij te verwerven. BJ Brabant biedt topreferente zorg. Dat betekent dat we gespecialiseerd zijn in het behandelen van zeer complexe (psychiatrische) problemen en opvoedingsvragen. Ons aanbod bestaat uit 30 hulpvormen, die we bieden vanuit 12 locaties. Deze hulpvormen variëren van ambulante thuisbegeleiding tot 24-uurs gesloten jeugdzorg. Ook diagnostiek, onderwijs, training en arbeidstoeleiding horen daarbij. Juist die veelzijdigheid maakt dat we trajecten op maat kunnen bieden. Dichtbij huis, vroegtijdig en kortdurend. BJ Brabant neemt deel aan (preventieve) projecten om schooluitval te voorkomen en jeugdcriminaliteit aan te pakken. Onze werkwijze wordt gekenmerkt door vakmanschap, presentie en ondernemingszin.

3.2 Visie

- BJ Brabant wil een veelzijdig en geïntegreerd zorgaanbod blijven leveren, om daarmee trajecten op maat te kunnen bieden.
- We betrekken het gezin (en de context) intensief en vroegtijdig bij de hulp.
- We bieden onze medewerkers een werk- en opleidingsklimaat waarin vakmanschap en presentie tot bloei kunnen komen.
- We stellen de belangen van de cliënt altijd boven (organisatie)belangen en zijn bereid daarvoor risico's te nemen.
- We werken samen met andere organisaties -lokaal en regionaal- om de jeugd eerder en efficiënter te kunnen helpen.
- We willen een wezenlijke bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat over de jeugdzorg.
- We werken stelselmatig aan kwaliteit en innovatie, in het belang van de cliënt.
- We betrekken cliënten (jongeren én ouders) nauw bij onze beleidsvorming.
- We investeren in diagnostiek en effectmeting en willen een kenniscentrum zijn voor de jeugdzorg.
- We willen koploper blijven in het marktsegment waarin we actief zijn.

3.3 Visie op hulpverlening

Hieronder wordt onze visie op hulpverlening kort samengevat.

Goede hulp:

- begint met de veiligheid van het kind.
- kan pas starten als eerst het probleem helder is (diagnostiek).
- mag niet langer duren dan nodig is (als het even kan thuis).
- is alleen mogelijk als de ouders erbij betrokken zijn.
- moet de positieve kanten van het kind en zijn omgeving versterken.
- werkt beter als de omgeving het kind steunt (ouders, burens, familie, leraren).
- is pas helpend als kind + ouders vinden dat ze goed geholpen zijn.

Een kind:

- heeft recht op veiligheid, hulp en bescherming.
- wil door zijn ouders gezien en erkend worden.
- is onlosmakelijk verbonden met zijn ouders.
- heeft het recht om thuis of in een gezinssituatie op te groeien.
- is de baas (regisseur) over zijn eigen leven.
- is niet zomaar 'moeilijk': gedrag heeft altijd een betekenis.

Ouders:

- zijn onlosmakelijk verbonden met hun kind.
- hebben het altijd het beste voor met hun kind.
- kennen hun kind het beste; zij zijn experts als het gaat om hun kind.
- zijn waardevolle adviseurs voor de hulpverleners.
- willen dat hun zorgen gezien en erkend worden.
- blijven altijd ouders: hulpverleners kunnen de ouderrol nooit overnemen.

Een goede hulpverlener:

- benadert ieder mens als een uniek persoon.
- gaat uit van het goede van de mens.
- heeft oprechte interesse voor het kind en de ouders.
- luistert écht naar hun levensverhaal en zorgen.
- staat open voor andere culturen en religies.
- durft zijn eigen ideeën ter discussie te stellen.
- kijkt verder dan het probleemgedrag van een kind.

- zoekt met het kind naar de betekenis van zijn gedrag.
- stimuleert het kind om zelf keuzes te maken.
- kan omgaan met levens- en zingevingsvragen.
- houdt balans tussen betrokkenheid en efficiëntie.

Tot slot: BJ Brabant gebruikt behandelmethoden waarvan het effect is bewezen, maar hecht minstens zoveel waarde aan de effectieve eigenschappen van de hulpverlener zelf.

4. BELEIDSDOELSTELLINGEN 2012-2013

In dit hoofdstuk vindt u de doelstellingen van ons beleid voor 2012-2013, onderverdeeld in doelen voor klanten & partners, medewerkers, maatschappij en bestuur & financiers.

4.1 Klanten en partners

Trajectbehandeling

Een belangrijke doelstelling is het verder implementeren van trajectbehandeling. Hiermee zijn we in 2011 gestart binnen de open en gesloten behandelgroepen en gaan we nu verder uitbreiden.

Definitie

Trajectbehandeling is een verregaande vorm van maatwerk. Iedere cliënt (kind én gezin) krijgt een traject op maat, passend bij de hulpvraag. Vanaf de start werken we intensief samen met het hele gezin. Het perspectief van de jongere staat voorop. Het kind wordt niet automatisch uit huis geplaatst, maar woont (naar behoefte) thuis of in een behandelgroep.

Pijlers van trajectbehandeling:

- meteen vanaf de start leggen we verbinding met de cliënt (jongere én gezin);
- samen met de cliënt wordt een familieplan opgesteld en dat is de basis van ons handelen;
- er wordt gewerkt aan perspectief op vier onderdelen: wonen, onderwijs/werk, vrije tijdsbesteding en sociaal netwerk.
- we zien de ouders als expert als het gaat om hun eigen kind;
- we onderzoeken wat de betekenis is van het gedrag van het kind in brede context;
- we mobiliseren netwerksteun in de omgeving van het kind;
- de behandeldoelen zijn haalbaar binnen de context van het gezin;
- we bieden de cliënt een traject aan en niet een bed (alleen als nodig);
- de bescherming van het kind staat altijd voorop.

Visie

Onze visie is dat trajectbehandeling effectiever zal zijn dan de 24-uurs zorg die traditioneel wordt geboden. Als hulpverleners zijn we, hoe waardevol ook, slechts een tussenstation in het leven van een jongere. Onze hulp is effectiever als we de eigen kracht van het gezin en de omgeving versterken. Daar zullen we zwaarder op inzetten. Trajectbehandeling biedt de beste kansen, omdat het plaatsvindt in de directe leefomgeving van het kind. In de toekomst wil BJ Brabant ook starten met trajectbehandeling binnen de AWBZ-behandelgroepen en de ambulante zorg. Of dit haalbaar is, hangt af van de financiële middelen die de overheid hiervoor reserveert.

Voorwaarden

Om trajectbehandeling een succes te maken, is samenwerking cruciaal. Samenwerking met het gezin en samenwerking met het onderwijs. Ook zullen we de interne organisatie moeten aanpassen. Onze medewerkers worden flexibeler, teamoverstijgend ingezet. We zullen veel

aandacht besteden aan de deskundigheidsbevordering van medewerkers, zodat zij vanuit de nieuwe visie kunnen werken.

Veiligheid

Samen met gezin/context zijn wij verantwoordelijk voor een veilig opvoedingsklimaat. Wij zien dit als onderdeel van ons pedagogisch handelen. Hoewel we ons realiseren dat 100% veiligheid niet bestaat, zullen we alles doen wat redelijkerwijs binnen onze mogelijkheden ligt om de risico's te verkleinen. De komende jaren zullen we verder inzetten op veiligheid, zowel van cliënten als van medewerkers. Daarnaast zullen we -in het kader van Jeugd en Veiligheid- onze bijdrage leveren aan het verbeteren van de veiligheid in wijken.

Transitie

Naar aanleiding van de kabinetsplannen bereidt BJ Brabant zich voor op het transitieproces in de periode tot 2015 (en eventueel verder). De financiering van de jeugdzorg wordt overdragen aan gemeenten en het accent komt te liggen op een afgestemd lokaal en regionaal aanbod van de verschillende soorten jeugdzorg. Bij het schrijven van dit strategisch plan hebben al de eerste toekomstverkenningen plaatsgevonden in overleg met gemeenten en samenwerkingspartners.

BJ Brabant zal het transitieproces verder vormgeven binnen de Coöperatie Jeugdzorg Zuidoost Brabant, in samenwerking met regionale welzijnsinstellingen (Lumensgroep en LEV groep) en Combinatie Jeugdzorg. Ook Bureau Jeugdzorg Eindhoven/Helmond wordt bij de uitvoering van de plannen betrokken. Inmiddels is een gezamenlijk aanmeldpunt van start gegaan voor alle jongeren en gezinnen die een beroep doen op de provinciale jeugdhulp. Alle indicaties van aanmelding tot acceptatie worden voortaan op één centrale plek afgehandeld.

Behalve de overdracht van financiering naar de gemeenten wordt een stelselwijziging gerealiseerd. Deze stelselwijziging moet uitmonden in een totaal samenhangende inrichting van de eerste lijn. Hierbij wordt nadrukkelijk ingezet op preventie en hulp in de eigen leefomgeving van de cliënt. In dit systeem staat centraal:

- het versterken van de eigen krachten in het gezin/omgeving van de cliënt;
- de samenwerking met huidige tweedelijnsvoorzieningen van jeugd-GGZ en -LVG.

Kinder & Jeugdpsychiatrie circuit

Door de aanbieders van jeugdzorg en jeugd-GGZ in de regio Zuidoost Brabant wordt gestreefd naar een niet vrijblijvende samenwerking voor de behandeling van kinderen en jeugdigen, 0 tot 23 jaar, bij wie sprake is van ernstige gedrags- en opvoedproblemen in combinatie met een psychiatrisch beeld en/of een verstandelijke beperking. Binnen deze samenwerking zullen we een gezamenlijke strategie ontwikkelen voor vroegtijdige en preventieve hulp. Om die 'beweging naar voren' te kunnen maken, zullen we ons sterker verbinden met het gemeentelijk lokale jeugdbeleid.

Jeugdzorg Plus

BJ Brabant wil bij de uitvoering van jeugdzorg Plus een leidende rol blijven spelen in samenwerking met de juiste partners.

Bij het schrijven van dit strategisch plan heeft BJ Brabant 80 capaciteitsplaatsen Jeugdzorg Plus. Conform de landelijke ontwikkelingen zullen we in 2013 100 % van deze plaatsen in trajectvorm uitvoeren. Het regioplan van alle jeugdzorgplus-aanbieders geeft hiervoor de richting aan.

Cliëntenparticipatie

Cliëntparticipatie is verankerd in onze planning en control cyclus. Hiermee is cliëntparticipatie geborgd als integraal onderdeel van ons organisatiebeleid. Het jaarplan cliëntparticipatie blijft ook de komende jaren leidend. Aan de hand van de ervaringen en signalen van cliënten kunnen we ons beleid verder aanscherpen. In de komende planperiode willen we de cliëntparticipatie versterken door jongeren en hun gezinssysteem een nadrukkelijker rol geven binnen de hulpverlening.

4.2 Medewerkers

Presentiebenadering

Om cliënten effectief te kunnen helpen, is de juiste beroepshouding cruciaal. Ziel en zakelijkheid moeten in balans zijn en van onze medewerkers wordt een 'presente' grondhouding verwacht. De komende jaren zullen we op verschillende niveaus aandacht schenken aan presentie en deze ook integreren in onze bedrijfsvoering. In de presentiebenadering is de afstand tussen hulpverlener en cliënt (jongere en ouders/milieu) zo klein mogelijk. Onder de inspirerende leiding van presente en vakbekwame leiders zullen (huidige en nieuwe) medewerkers zich de presentiebenadering eigen maken. Presentie (houding, gedrag, kernwaarden) wordt vervolgens onderdeel van de jaargesprekken met medewerkers. Aan de hand hiervan kunnen we de persoonlijke ontwikkeling en de organisatieontwikkeling op het gebied van presentie monitoren.

Professioneel handelen

Het professionaliseren van medewerkers blijft de komende jaren van belang. Naast het versterken van de vakbewaamheid, zullen we ook een permanente professionele ontwikkeling faciliteren. Hiervoor zullen we opleidingsprocessen aanpassen en afspraken maken met hogescholen en opleidingscentra. Veel aandacht zullen we besteden aan de kwaliteit/professionaliteit van teamleiders en behandelcoördinatoren. Als collegiaal duo staan zij op het eerste besturingsniveau. Voor hen hebben wij een managementdevelopmentprogramma opgesteld, dat de komende jaren wordt uitgevoerd. De innovatie die we willen inzetten, vraagt om inspirerend leiderschap, voorbeeldgedrag als het gaat om presentie, en vaardigheid in planning en control. Het betekent een verschuiving van 'eigenaarschap' naar 'ondernemerschap'.

Continu verbeteren

Het professionele handelen van medewerkers zullen we de komende jaren periodiek toetsen met behulp van een personeelssturingssysteem. Onderdeel hiervan zijn de jaargesprekken. Hierin wordt aandacht besteed aan de opleidings- en bijscholingsbehoefte, het vakmanschap, de

presentiehouding en-gedrag en andere kwalitatieve aspecten. De uitkomsten van de jaargesprekken nemen we mee in de verdere ontwikkeling van het HRM-beleid.

Flexibele organisatie

De komende twee jaar staan we voor de uitdaging om onze visie op trajectbehandeling te vertalen naar een passende organisatiestructuur. Het masterplan innovatie is hierbij leidend. De klassieke groepsbehandeling wordt vervangen door een flexibele, dynamische behandelomgeving. Aan de basis van die behandeling staat een kernteam van 'groepsopvoeders'. Daar omheen wordt een schil gevormd van gezinsbegeleiders, contextueel therapeuten en andere behandelaars. Competenties van medewerkers worden steeds meer teamoverstijgend ingezet. Onze ambulante medewerkers, die werkzaam zijn in de regio, zullen veel nauwer gaan samenwerken met collega's uit de eerste en tweede lijn.

4.3 Maatschappij

Maatschappelijke discussie

BJ Brabant zet de komende jaren vol overtuiging de maatschappelijke discussie voort over de toekomst van de jeugdzorg. Dit doen we vooral op lokaal en regionaal niveau. Onze ambitie is de jeugdzorg daar op de maatschappelijke kaart te zetten, waar het thuis hoort en recht op heeft. Dit vraagt lef en creativiteit, die we zeker niet uit de weg zullen gaan.

Maatschappelijke integratie

De maatschappij eist van de jeugdzorg dat zij de maatschappelijke participatie van de jeugd en ouders sterk bevordert. Wij willen graag laten zien dat onze cliënten volwaardig participeren in de samenleving. Opleiding, stage en werk blijven daarom een belangrijk onderdeel van ons aanbod.

4.4 Bestuur en financiers

Besturing

BJ Brabant zal de komende jaren een omslag maken als opmaat naar een nieuwe periode. Deze omslag wordt gekenmerkt door innovatie en verbinding. BJ Brabant zal hieraan werken vanuit een heldere visie en koers. Leiderschap binnen BJ Brabant zal zich kenmerken door een balans tussen exploitatie en exploratie, waarbij het accent ligt op de exploratie van nieuwe ideeën. Besturing blijft plaatsvinden aan de hand van een P&C cyclus die is afgeleid van het INK-model.